C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 21rji-912/2025 Judecătoria Soroca sediul Central
1-25072583-03-21rji-24072025 Judecător: Dinu Brașoveanu

D E C I Z I E
În Numele Legii

28 august 2025 mun. Bălți

Colegiul Penal al Curții de apel Nord

Avînd în componența sa:
Președintele completului, judecătorul: Ion Talpa
Judecătorii: Cristina Prisacari și Ecaterina Arseni

judecând în ordine de recurs, recursul directorului adjunct interimar al Penitenciarului nr. 6 Soroca ,Serghei Grossu declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 20 iunie 2025*** adoptate în limitele plângerii depuse de **condamnatul Rusu Corin Aurel** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

după expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La 23.05.2025, în adresa Judecătoria Soroca, sediul Central a parvenit plângerea condamnatului Rusu Corin Aurel împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, solicitând constatarea condițiilor de detenție inumane și reducerea pedepsei potrivit prevederilor art. 473^4 Cod de procedură penală.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 20 iunie 2025 a fost admisă plângerea condamnatul Rusu Corin Aurel depusă împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul, că Rusu Corin Aurel a fost deținut în perioada 03.06.2024-05.05.2025 în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții contrare

prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în total 336 zile.

În condițiile art. 473[4] alin. (4) Cod de procedură penală pedeapsa stabilită condamnatului Rusu Corin Aurel s-a redus cu 33 zile, pentru perioada de 330 zile în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu calcularea a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive de 2 ani închisoare, stabilită lui Rusu Corin Aurel prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29.07.2024, modificată prin decizia Curții de Apel Centru din 17.02.2025 s-a redus cu 33 zile.

În privința perioadei rămase de 6 zile, calculate în condițiile art. 473[4] alin. (4) Cod de procedură penală, care nu a putut fi redusă, s-a dispus de a fi lăsată în continuare în termenul de executare a pedepsei.

Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul adjunct interimar al Penitenciarului nr. 6 Soroca, Serghei Grossu, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care plângerea condamnatului Rusu Corin Aurel să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat că, în partea reducerii pedepsei pentru perioada în care deținutul s-a aflat în Penitenciarul nr. 13 Chișinău consideră că instanța de judecată eronat a constatat condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În acest sens s-a relevat că, prin prisma prevederilor art. 473[4] CPP, instanța de judecată eronat a constatat condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, din motiv că prezumția absolută de încălcare a art.3 nu poate fi infirmată în mod normal decât dacă toți următorii factori sunt reuniți: 1) reducerile spațiului personal în raport cu minimul recomandat de 3 m^2 sunt scurte, ocazionale și minore; 2) ele sunt însoțite de o libertate de mișcare suficientă în afara camerei și de activități în afara camerei adecvate; 3) reclamantul este încarcerat într-o instituție care oferă, în general, condiții de detenție decente și nu este supus la alte elemente care ar putea fi considerate circumstanțe agravante ale unor condiții de detenție precare.

Astfel, consideră că celulele în Penitenciarul nr. 13 Chișinău corespund condițiilor de detenție și sunt amenajate conform prevederilor anexei nr. 22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnați.

În raport cu cele invocate, făcând referire și la poziția adoptată de Curte în cauza CEDO *Mursic c. Croației*, recurentul consideră că deținutul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției.

S-a mai remarcat și faptul că, CPT nu susține în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană şi degradantă a deținutului, atât timp cât se pot găsi şi alți factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afara celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activități). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condițiilor de detenție ca fiind un tratament inuman şi degradant în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficiența numărului de paturi pentru toți deținuții; igiena precară; infectarea cu paraziți; ventilația, încălzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecință, utilizarea de găleți sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului „spațiu acordat fiecărui deținut" prin prisma art.3 CEDO urmează a fi efectuată cumulativ cu alți factori, care contribuie la aprecierea detenției ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

În temeiul art. 447 alin. (2) Cod de procedură penală, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă părțile nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au prezentat referință, fapt ce nu împiedică instanței examinarea recursului în baza probelor anexate la dosar.

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal consideră necesar de a respinge recursul directorului adjunct interimar al Penitenciarului nr. 6 Soroca, Serghei Grossu ca fiind nefondat, reieșind din următoarele considerațiuni:

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art. 469 alin. (1), pct. 17^1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Din materialele cauzei penale instanța de fond a reținut că, Rusu Corin Aurel a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29.07.2024, modificată prin decizia Curții de Apel Centru din 17.02.2025 în baza art. 186 alin. (1) și art. 186 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea dispozițiilor art. 84

alin. (1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În speță, Colegiul penal reține că în plângerea înaintată s-a solicitat constatarea aflării condamnatului Rusu Corin Aurel în detenție, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu reducerea pedepsei.

Potrivit raportului administrației instituției penitenciare, se invocă că Rusu Corin Aurel s-a deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții de detenție acceptabile, care au corespuns minimului necesar, ultimul nefiind marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant.

Astfel, analizând încheierea recurată în raport cu argumentele recurentului, Colegiul penal constată temeinicia soluției instanței inferioare în partea ce ține de constatarea faptului că, Rusu Corin Aurel a fost deținut în perioada 03.06.2024-05.05.2025 în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în total 336 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, manifestate prin deținerea în celule supraaglomerate și insalubre – în care se încalcă normele de igienă, umiditatea este ridicată, este prezent mucegaiul, sunt insecte, fapt ce contravine Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați.

La acest capitol, instanța de recurs remarcă că condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău integral se confirmă prin rapoartele Consiliului pentru Prevenirea Torturii din anul 2017, prin care s-a stabilit că în Penitenciarul nr. 13 Chișinău persistă problema spațiilor locative, celulelor suprapopulate, fiecărui deținut revenindu-i un spațiu locativ de aproximativ 2,1 m^2. Totodată, accesul la lumină naturală este limitat în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici.

La fel, specialiștii din cadrul CPT au recomandat autorităților din Republica Moldova ca să-şi mărească eforturile în sensul îmbunătățirii condițiilor de detenție curente în penitenciarul respectiv.

De asemenea, conform raportului privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău la data de 04.01.2018 întocmit de către Consiliul pentru Prevenirea Torturii (CPT) se atestă următoarele: Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău constituie, în sine, o sursă de stres care poate duce la intensificarea gândurilor suicidale. Condițiile de detenție în penitenciar nu pot acorda o atmosferă, cît de puțin, terapeutică. La momentul vizitei fiecare deținut beneficia de suprafață locativă de aproximativ de 2,1 m^2. Conform ordinului MJ nr. 1159 din 19.12.2017, numărul maxim de deținuți admis pentru deținere în penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău a fost redus până la 570 persoane, iar numărul deținuților aflați în P-13 la data de 04.01.2018 era de 1070 persoane. Geamurile de

dimensiuni mici nu facilitează pătrunderea luminii solare în celule. Permiterea fumatului în celule şi în alte încăperi defavorizează ceilalți deținuți nefumători. Deținuții nu au la dispoziție servicii de salubrizare/spălare a hainelor/lenjeriei. Administrația Penitenciarului nr. 13 nu oferă deținuților lenjeria strict necesară. Unele spații de plimbări sunt utilizate drept spații de uscare a hainelor. Există o problemă în asigurare cu personal medical, ce influențează accesul la servicii medicale a condamnaților, precum şi documentarea pretinselor acte de tortură, tratamente inumane şi degradante.

La data de 07.09.2016 Amnesty International-Moldova a efectuat o vizită de monitorizare la Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău şi a constatat existența unor celule suprapopulate, grupuri sanitare murdare şi sistem de aerisire nefuncțional şi, pe de altă parte, existența unor celule renovate recent din contul deținuților, dotate cu frigidere, televizoare, ferestre de termopan şi cuptoare cu microunde. Amnesty International - Moldova a cerut Guvernului să închidă Penitenciarul nr. 13, deoarece condițiile de detenție a acestuia nu corespund standardelor internaționale.

În rapoartele anterioare, Promo-LEX a atenționat asupra condițiilor de detenție proaste din Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău şi alte penitenciare din Republica Moldova.

La fel, Asociația a publicat date statistice care arată că, rata de încarcerare la 100000 de locuitori este una foarte mare (220 de deținuți la 100000 de locuitori, în comparație cu media europeană de 140 de deținuți la 100000 de locuitori). La moment în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău sunt deținute 1100 de persoane, deşi capacitatea penitenciarului este de 500 de persoane.

În aceeași ordine de idei, urmează a fi reiterată şi practica CEDO în cauzele privind condițiile inumane şi degradante de detenție în Penitenciarele din RM, astfel că în cauza *Baştovoi vs. Moldova* Curtea a subliniat natura recurentă a problemelor legate de condițiile proaste de detenție în Penitenciarul nr. 13 din Chișinău. CEDO a observat că ea a indicat anterior autorităților că acestea urmează să adopte măsuri adecvate pentru a pune capăt la ceea ce pare a fi o problemă sistemică *(Cristioglo c. Moldovei, 26 aprilie 2016).* Rapoartele întocmite de Ombudsman şi CPT în perioada cînd reclamantul a fost deținut în penitenciar indică că în această instituție condițiile proaste de detenție predomină. Curtea a observat că Guvernul nu a prezentat nici o dovadă în susținerea afirmației sale că au avut loc îmbunătățiri considerabile în ultimii ani. Curtea a constatat că pe durata detenției sale în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău reclamantul a fost supus condițiilor de detenție de o severitate care depășește nivelul inerent de suferință în detenție şi că a avut loc violarea art. 3 din Convenție. Curtea a atenționat că ea a examinat în mod repetat dacă există un recurs eficient în Moldova în ceea ce privește alegațiile privind condițiile proaste de detenție şi a constatat cu fiecare

ocazie că remediile la care s-a referit Guvernul erau ineficiente pentru persoanele care continuă să fie deținute în condiții incompatibile cu Articolul 3 din Convenție.

Drept consecință, Colegiul penal va respinge alegațiile recurentului potrivit cărora pe perioada detenției sale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, condamnatul Rusu Corin Aurel nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, or, la analiza condițiilor de cazare a deținutului urmează a se reține prevederile Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcții.

În susținerea celor expuse, Colegiul penal notează dispoziția art. 473^4 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căreia la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părți, cât şi rapoartelor instituțiilor naționale şi internaționale în domeniu.

În acest sens CtEDO a explicat că, dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, **nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios:** atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului.

Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată *(a se vedea în acest sens cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).*

La acest capitol, Colegiul penal reține că în conformitate cu art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În temeiul prevederilor art. 473^2 alin. (3) Cod de procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor

fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Astfel, instanța de fond a constatat că Rusu Corin Aurel s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău o perioadă de 336 zile.

Prin urmare, având în vedere că s-au adeverit alegațiile petentului privind condițiile inumane de detenție, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, instanța de fond corect a considerat necesar, oportun şi rezonabil de a reduce cu 33 zile pentru perioada de 330 zile în care Rusu Corin Aurel s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

De asemenea, în privința perioadei rămase de 6 zile, calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, care nu a putut fi redusă, instanța de fond corect a dispus de a fi lăsată în continuare în termenul de executare a pedepsei.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal conchide că, prima instanță, în mod întemeiat a dispus reducerea termenului pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani stabilite lui Rusu Corin Aurel prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29.07.2024, modificată prin decizia Curții de Apel Centru din 17.02.2025 cu 33 zile, în acest sens ținându-se seama de severitatea și gravitatea condițiilor de detenție contrare art. 3 din Convenție.

Astfel, Colegiul penal apreciază că remediul aplicat în speța dată este unul adecvat şi suficient, bazat pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt, cu o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

În sensul celor descrise supra, Colegiul penal apreciază conținutul recursului declarat de către directorului adjunct interimar al Penitenciarului nr. 6 Soroca Serghei Grossu ca fiind o expunere a dezacordului cu soluția adoptată pe caz, fără a se indica careva încălcări la emiterea soluției, ceea ce în opinia instanței de recurs nu poate servi drept temei pentru casarea sau modificarea soluției adoptate de către instanța ierarhic inferioară.

Pe motivele expuse mai sus, Colegiul penal va respinge recursul declarat de directorului adjunct interimar al Penitenciarului nr. 6 Soroca, Serghei Grossu împotriva încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 20 iunie 2025 ca fiind nefondat, menținând fără modificări încheierea adoptată de prima instanță.

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1), pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului adjunct interimar al Penitenciarului nr. 6 Soroca, Serghei Grossu declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 20 iunie 2025***, emisă în privința condamnatului **Rusu Corin Aurel** se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului:
Judecător Ion Talpa

Judecători: Cristina Prisacari

Ecaterina Arseni